

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

Економіко-правовий факультет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії ОНУ імені І. І. Мечникова

проф. Вячеслав ТРУБА
«*В. Труба*» 2024 рік

**ПРОГРАМА
фахового іспиту
для вступу на здобуття освітнього ступеня
«бакалавр»
за спеціальністю 073 – Менеджмент
Освітньо-професійна програма «Менеджмент»
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
(для здобувачів другої вищої освіти)**

Затверджено
Вченою Радою ЕПФ
протокол № 7
від 28 березня 2024 року

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Програма фахового вступного іспиту до бакалаврату зі спеціальності 073 – Менеджмент».....	4
3. Критерії оцінювання фахового вступного іспиту до бакалаврату зі спеціальності 073 – Менеджмент».....	6
4. Список рекомендованих джерел.....	7

1. Загальні положення

Однією з найголовніших складових успіху економічно розвинутих країн є використання менеджменту, тобто науково обґрунтованої та якісно побудованої системи управління. Менеджмент – найважливіше поняття в ринковій економіці. Його вивчають економісти, підприємці, банкіри, і всі хто займається бізнесом, адже теорії менеджменту стали необхідними як в науковій, так і в практичній діяльності.

В умовах сьогодення знання основ менеджменту, уміння застосовувати їх у своїй практичній діяльності, оволодіння ефективними методами управління сучасною організацією, є необхідною складовою підготовки фахівців у ВНЗ. Специфіка соціально-економічної нестабільності в державі вимагає крім глибокого вивчення теоретичних положень також усвідомленого застосування важливих принципів, функцій, різноманітних підходів та унікальних за природою інтерактивних методів в практику управління. Для цього необхідною передумовою стає підготовка, ухвалення і реалізація менеджерами зважених і узгоджених рішень із урахуванням як ринкових, так і суспільних інтересів.

Мета вступного іспиту до бакалаврату зі спеціальністю 073 – Менеджмент:

- перевірка відповідності знань, умінь і навичок абітурієнтів програмовим вимогам;
- виявлення та оцінки рівня навчальних досягнень абітурієнтів;
- оцінки ступеня підготовленості абітурієнтів до подальшого навчання в Університеті за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра з спеціальності 073 Менеджмент (для здобувачів другої вищої освіти).

Вимоги до здібностей та рівня підготовленості абітурієнтів. Успішне засвоєння навчальної програми освітнього рівня бакалавр зі спеціальністю 073 – Менеджмент потребує від абітурієнта наявності базової вищої освіти, а також здібності до оволодіння знаннями, уміннями та навичками в галузі соціально-економічних та професійно-орієнтованих дисциплін.

Формою проведення фахового вступного іспиту зі спеціальністю 073 – Менеджмент є відповідь на тести (тестування).

2. Програма фахового вступного іспиту

Теоретичні основи менеджменту

1.1 Сутність та функціональні сфери менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.

Сфери менеджменту: виробничий менеджмент; фінансовий менеджмент; управління персоналом; управління дослідженнями та розробками; фінансовий облік; маркетинг; загальна адміністрація.

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту.

Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: цілевизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанту дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, надійність.

1.2. Організація та її середовище в менеджменті

Поняття організації. Сутність і основні риси формальної організації. Причини виникнення, принципи функціонування організацій. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних. Зовнішнє середовище організації. Оцінка факторів зовнішнього середовища. Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації. Класифікація виробничо-господарських організацій.

Поняття організації взаємодії як функції менеджменту. Владні повноваження, відповідальність і делегування. Організаційні структури управління.

1.3. Рівні менеджменту в організації

Менеджер – це найманий професійний управляючий підприємства, фахівець в області управління виробництвом. Ознаки діяльності менеджера.

Категорії менеджерів: менеджери вищого рівня, менеджери середнього рівня, менеджери нижчого рівня та їх завдання.

1.4. Методи менеджменту

Методи менеджменту як це сукупність способів і прийомів впливу на колектив і окремих працівників з метою виконання завдань і досягнення цілей організації. Адміністративні, економічні та соціально-психологічні методи менеджменту.

Сутнісна характеристика процесного, системного та ситуаційного підходів у менеджменті.

1.5. Функція планування в менеджменті

Визначення планування та його завдання. Система планів організацій та етапи планування. Стратегічний, тематичний та операційний плани план, їх характеристика.

Визначення і функціональне призначення стратегічного планування. Етапи стратегічного планування. Управління реалізацією стратегічного плану.

1.6. Функція організування в менеджменті

Сутність функції організації та її місце в системі управління. Основні процеси реалізації функції організування. Основні завдання менеджера, які впливають з функції організування.

Форми реалізації організування: адміністративно-організаційне та оперативне управління.

Делегування повноважень у менеджменті: поняття, елементи процесу делегування, типи повноважень (лінійні, штабні, функціональні).

1.7. Мотивація як функція менеджменту

Поняття і сутність мотивації. Головні поняття мотивування: «потреби», «мотивація», «спонукання», «стимули», «винагорода», «цінність». Внутрішнє і зовнішнє винагородження. Види мотивування: внутрішнє та зовнішнє мотивування.

1.8. Контролювання як функція менеджменту

Поняття та процес контролю. Місце функції контролю в системі управління. Етапи процесу контролю: вимірювання процесів; порівняння реального виконання із стандартами; оцінка та реакція. Модель процесу контролю. Види управлінського контролю: попередній; поточний; заключний.

1.9. Інформація і комунікації в менеджменті

Поняття і основні характеристики управлінської інформації, класифікація та джерела інформації. Види інформації за функціональним призначенням. Вимоги до управлінської інформації.

Поняття і процес комунікації. Елементи комунікації (відправник, одержувач, повідомлення, канал комунікації, перешкоди комунікації). Види комунікацій. Зміст основних етапів процесу комунікації.

1.10. Управлінські рішення

Управлінські рішення як вибір альтернативи з безліч варіантів досягнення конкретної мети у системі менеджменту. Сутність та характеристика управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Чинники впливу на прийняття управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень. Зміст основних етапів прийняття управлінських рішень.

1.11. Вплив, влада і лідерство в менеджменті

Поняття і сутність впливу. Форми впливу в менеджменті: переконання, навіювання, вплив через участь, примус. Поняття і сутність влади. Типи влади в менеджменті: влада примусу; влада винагороди; законна (традиційна) влада; влада експерта; еталонна влада (влада прикладу).

Поняття і сутність лідерства. Підходи до лідерства: підхід з позицій особистих якостей; поведінковий підхід; ситуаційний підхід.

Стиль керівництва як звична манера поведінки керівника щодо підлеглих для здійснення на них впливу. Класифікація стилів керівництва: авторитарний, демократичний, ліберальний.

3. Критерії оцінювання фахового вступного іспиту до бакалаврату зі спеціальності 073 – Менеджмент (для здобувачів другої вищої освіти)

Зміст тесту визначається на основі Програми вступних випробувань зі спеціальності 073 «Менеджмент» для осіб, що вступають на навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (друга вища освіта).

Результат вступного випробування оцінюється за шкалою від 0 до 100 балів.

Тест для вступних випробувань зі спеціальності 073 «Менеджмент» складається із завдань з вибором тільки однієї правильної відповіді. До кожного завдання подано чотири варіантів відповідей (А, Б, В, Г) з яких лише один правильний.

Загальна кількість завдань тесту – 50.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється в 0 або 2 тестових балів:

- 2 бали, якщо вказано правильну відповідь;
- 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповідь не надано.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту для вступних випробувань – 100 балів.

Вступник, який набрав менше, ніж 12 балів на комплексному фаховому випробуванні, не допускається до участі у конкурсі на здобуття освітнього ступеня «магістр».

Правильні відповіді відмічаються шляхом закреслення хрестиком відповідного порядкового номеру у бланку відповіді. Закреслені, підчищені та виправлені відповіді – це ПОМИЛКА! Виправлення відповідей не допускається. Виправлені відповіді в будь-якому випадку вважаються недійсними і не зараховуються незалежно від їх правильності.

Робити помітки чи будь-які записи у бланку відповіді не можна. Результат залежить від загальної кількості правильних відповідей.

Під час проведення вступного випробування не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного

випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт, в якому предметна комісія вказує причину відсторонення та час. У разі використання заборонених джерел абітурієнт, на вимогу члена предметної комісії, залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

Вступники, які не з'явились на вступне випробування без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших іспитах і конкурсі не допускаються.

4. Список рекомендованих джерел

1. Бутко М. П. Виробничий менеджмент: [підручник] / М. П. Бутко. К. : ЦУЛ, 2015. – 400 с.
2. Криворучко О. М. Управління персоналом підприємства: навч. посібник / О. М. Криворучко, Т. О. Водолажська Х. : ХНАДУ, 2016. – 200 с.
3. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти : [моногр.] ; Вип. 1 / за ред. д.е.н., доц. Ковтуненко К.В., д.е.н., доц. Є.І. Масленнікова. – Херсон: Гринь Д.С., 2017. – Вип. 2. – 906 с.
4. Кузнецов Е.А. Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика: монографія, книга восьма / за ред. д.е.н., проф. Кузнецова Е.А. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 424 с.
5. Кузнецов Е.А. Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика: монографія, книга сьома / за ред. д.е.н., проф. Кузнецова Е.А. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 340 с.
6. Кузнецов Е.А., Кузнецова З.В. Конкурентоспроможна професійна система менеджменту як умова інноваційного розвитку і економічного суверенітету держави. С. 103-151.
7. Кузнецов Е.А. Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика: монографія, книга шоста / За ред. д.е.н., проф. Кузнецова Е.А. Херсон: ОЛДІ ПЛЮС, 2018. – 364 с.
8. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». – Житомир: Вид-во «Рута», 2021. – 856 с.
9. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. – 231 с.
10. Менеджмент організації : навч. посібник / О.О. Гуторова. – Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: ХНАУ, 2017. – 267 с.
11. Методи прийняття управлінських рішень: [навч.-метод. посібн. для студентів вищих навч. закл.] / Ю.М. Сафонов, Н.В. Шандова, Є.І. Масленніков. – 2-е вид., доп. і перероб. – Одеса : Прес-кур'єр, 2015. –172 с.
12. Основи менеджменту: навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. – 166 с.
13. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією

д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. – 515 с.

14. Стахів О. Г., Явнюк О. І., Волошук В. В. Основи менеджменту: Навчальний посібник. / За наук. ред. док. екон. наук, проф. М. Г. Бойко. – Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», – 2015. – 336 с.

15. Тюхтенко Н.А., Синякова К.М. Макроекономіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-ге вид., доп. та перероб. / Н.А.Тюхтенко, К.М.Синякова. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2016. 352 с.

16. Управління потенціалом підприємства : [підручник] / Ю.М. Сафонов, Є.І. Масленніков. – 2-е вид., доп. і перероб. Одеса : Прес-кур'єр, 2015. – 244 с.

17. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. – 258 с.

18. Globalization and growth: indications for a post-crisis world [Text] : научное издание / ed. M. Spence, D. Leipziger. Washington : The World Bank, 2010.-347 p.

19. International Economics: theory and policy [Text] : научное издание / ed. P.R. Krugman, M. Obstfeld. - Boston ; San Francisco ; N.Y. : Pearson, 2009. - 706 p.

Декан економіко-правового
факультету, д.ю.н., професор

Людмила ТОКАРЧУК